

Het WK in Qatar wordt u aangeboden door Frankrijk

Posted on 15 oktober 2022 by Kleis Jager

Over 38 dagen begint het WK in Qatar: het gastland speelt dan de openingswedstrijd tegen Ecuador in het Al Bayt-stadion dat op een reusachtige nomadentent lijkt. Het ongemak over het evenement groeit, behalve misschien bij oud-voetballer Ronald de Boer en andere ambassadeurs die door de Qatari zijn ingezet om de publieke opinie te bespelen.

Qatar investeert sinds de jaren negentig in sport om zijn naamsbekendheid te vergroten. Nadeel van deze succesvolle *soft power*-strategie of *nation branding* is dat de blik ook wordt gericht op de duistere kanten van het gasstaatje.

Zo weten we inmiddels alles over de mensonterende arbeidsomstandigheden voor gastarbeiders. Bij de bouw van stadions en infrastructuur – een investering van 200 miljard dollar – vielen sinds 2014 duizenden doden.

Daarbij is het toernooi klimaattechnisch gesproken onzinnig. Niet alleen vanwege de stadions met airco, maar ook vanwege de 64 dagelijkse vluchten waarmee

supporters moeten worden ingevlogen. Tenslotte zullen de fans – waarvan men er eigenlijk zo min mogelijk zo kort mogelijk hoopt te ontvangen – rekening moeten houden met de wahabitische orthodoxie. Dus geen alcohol en geen buitenechtelijke, laat staan homoseks. Een hoofddoek is niet verplicht, maar wordt wel aangeraden.

Hoe kon dit gebeuren?

De vraag is hoe het land met het slechtste dossier van alle kandidaten voor het gastheerschap voor het WK 2022 toch zijn zin kreeg.

Het Franse documentaire-programma *Complément d'enquête* heeft hier nu het meest complete antwoord op gegeven. Dit magazine werkte met onderzoeksjournalisten van de publieke radio (*Radio France*) acht maanden aan de kwestie en het resultaat werd donderdagavond uitgezonden.

Hun conclusie luidt dat Nicolas Sarkozy (Frankrijks president van 2007 tot 2012) met succes zijn uiterste best heeft gedaan voor zijn vriend, de emir van Qatar, zijne hoogheid Tamim Ben Hamad al Thani.

Probleem voor Sarkozy en Al Thani was Michel Platini, de toenmalige voorzitter van de UEFA, de Europese voetbalbond. Deze voormalige wereldster van Juventus en *Les Bleus* nam de kandidatuur van Qatar niet serieus. 'Die lui hebben niet eens een fatsoenlijk team', heeft hij volgens een UEFA-collega meerdere keren gezegd.

De paleislunch moest Platini bewerken

'*Platoche*' zoals Platini in Frankrijk vaak wordt genoemd, was van plan op een stemming van de FIFA op 2 december 2010 de Verenigde Staten te steunen. Platini woog, letterlijk en figuurlijk, zwaar. De Europese voetbalbaas was goed voor vier van de twintig stemmen in het bestuur van de FIFA.

Om dit te voorkomen, organiseerde Sarkozy een lunch op het Élysée-paleis kort voor de grote dag, op 23 november 2010. Aan tafel zaten behalve Platini de emir – toen nog kroonprins – Tamim Ben Hamad al Thani en de toenmalige premier en rijkste man van Qatar, Hamad ben Jassem.

Ook aanwezig waren de secretaris-generaal van het Élysée Claude Guéant en de presidentiële adviseur voor sportzaken, Sophie Dion.

Platini heeft altijd gezegd dat zijn keuze voor Qatar al voor deze bijeenkomst vast stond. Het was de beurt aan een Arabisch land, zo heeft hij bijvoorbeeld verklaard. Dat geloofde eigenlijk nooit iemand, maar er is nu ook een harde aanwijzing dat Platini pas van mening veranderde na dit veelbesproken etentje.

Rafales verkopen en PSG redden

In 2019 begon het PNF (*Parquet National Financier*), gespecialiseerd in de grote economische en financiële criminaliteit, een onderzoek naar de toewijzing van het WK aan Qatar.

Dat onderzoek loopt nog, maar kennelijk zijn er magistraten die, nu het feest bijna gaat beginnen, aandacht willen voor hun werk. Anders is het niet te verklaren dat er enkele memo's van Sarkozy's sportzaken-adviseur Sophie Dion die zijn gevonden bij een huiszoeking bij journalisten zijn beland.

Dion, nu Kamerlid voor de centrumrechtse partij *Les Républicains*, had de ontmoeting voorbereid voor Sarkozy die vóór het eten eerst een onderonsje had met Platini. In een van haar memo's adviseert zij dat het goed zou zijn als Platini zijn reserves over Qatar als gastland tegenover het hoge bezoek voor zich zou houden.

Tegen de onderzoekers gaf Dion uiteindelijk toe dat het haar 'niet opportuun' leek dat Platini zou laten merken dat hij niet enthousiast was.

Het is geen *smoking gun*, maar het lijkt er heel erg op.

Wapens, straaljagers

En omdat alleen de zon voor niets op gaat, stond er natuurlijk ook iets tegenover de Franse steun. *Complément d'enquête* legde ook de hand op agenda van de lunch. Behalve de WK-kandidatuur vermeldde deze ook 'de verkoop van anti-tank wapens en gevechtsvliegtuigen'.

In die dagen had Frankrijk de grootste moeite om het beste gevechtsvliegtuig ter wereld, de Rafale, aan de man te brengen. Het toestel is nu een absolute hit, maar toen ving Parijs bijna overal bot. Ook al liep Sarkozy zich het vuur uit de sloffen.

In 2015 was er eindelijk succes – met dank aan Qatar. Sarkozy's opvolger François

Hollande tekende toen een contract voor de verkoop van 24 Rafales aan Doha.

En er is meer. De club waar Sarkozy al decennia seizoenkaarthouder is, Paris Saint-Germain, zat in grote problemen. Bij PSG gingen de fans – uniek in Europa – elkaar te lijf. In het *Parc des Princes* stonden de vaste bezoekers van de tribune Auteuil en die van de tribune Boulogne elkaar naar het leven, er viel zelfs een dode. En de prestaties waren niet best.

De eigenaar, het Amerikaanse investeringsfonds Colony Capital van Sarkozy's vriend Sébastien Bazin, schoot er elk jaar 70 à 100 miljoen bij in.

Paris Saint-Germain naar Qatar

Zes maanden na de beslissende stemming bij de FIFA werd bekend dat QSI (*Qatar Sports Investments*) de nieuwe eigenaar was geworden van PSG. Voor 76 miljoen euro, wat volgens velen een opmerkelijk hoog bedrag was.

Sms-jes van Sébastien Bazin bevestigen het vermoeden dat de redding van PSG ook is besproken tijdens het *déjeuner*. 'Nicolas Sarkozy belde net, hij eet vandaag met zijne hoogheid Tamin op het Élysée', berichtte hij een medewerker. 'Ik heb hem de sleuteldata gegeven.'

Een sms van Bazin van een dag later: 'Nicolas Sarkozy heeft mij gebeld. Zijne hoogheid heeft hem bevestigd dat de deal na 2 december rond komt.'

2 december, dat was dus de dag waarop Qatar het WK kreeg toegewezen dankzij de vier stemmen van Platini.

Bazin ging vanaf 2013 de grootste hotelketen van Europa leiden, Accor Hotels, dat voor 17 procent in handen is van Qatar. Sarkozy is hier sinds 2017 toezichthouder, een functie waar hij naar verluidt 80.000 euro per jaar voor opstrijkt.

Rolex-diplomatie

Of en hoe Platini er wijzer van is geworden is ongewis. Wat vast staat is dat zijn zoon Laurent na de lunch sportartikelenfabrikant *Burdda Sport* ging leiden, een filiaal van Qatar Sport Investments.

Sophie Dion, die in de documentaire en een erg nerveuze indruk maakt, ontkent dat zij met Qatar onder één hoedje heeft gespeeld. Dat valt lastig te rijmen met een contract dat zij met Qatar tekende in 2012 – zij werkte toen nog voor Sarkozy – voor advieswerk. Hier was 52.000 euro mee gemoeid.

De journalisten Georges Malbrunot en Christian Chesnot, auteurs van verschillende boeken over de manier waarop Qatar invloed koopt in Europa, noemen het 'Rolex-diplomatie'. Volgens Malbrunot hebben tal van Franse hooggeplaatsten – politici, maar ook militairen – geprofiteerd van de gulheid van Qatar.

Sarkozy denkt groot

In de tijd dat Qatar zich zorgen maakte over *Qatar bashing* – het staatje werd vaak in verband gebracht met financiering van terreur – konden parlementariërs die een tegengeluid lieten horen rekenen op een mooi cadeau van de ambassade van Qatar in Parijs.

Sarkozy had geen belangstelling voor een mooi horloge, hij dacht altijd groter. Als het over Qatar en 'Sarko' gaat, klinkt altijd dezelfde achtergrondmuziek van hele grote belangen en hele grote bedragen, zei Chesnot een paar jaar geleden in een gesprek met uw verslaggever.

Misschien hoort u het ook straks, voor de buis.

Kleis Jager *bericht maandelijks voor Wynia's Week uit Parijs. Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar, twee keer per week. De donateurs maken dat mogelijk.* ***Doet u mee?*** *Hartelijk dank!*